

Slaptojo budelio išpažintis

Apsakymas

– I –

Atskriejo džipas, iš jo išsoko treningais apsitempęs, vos ne gorilos ūgio plikagalvis vyriškis, į šiukšlių konteinerį įgrūdo tris didelius juodus maišus.

Jis mane pamatė: sėdėjau po kaštonu, netoli šiukšlių konteinerio, skaičiavau balandžius. „Gal aš tapau nereikalingu liudininku? – suspurdėjo širdis. – Gorila įsimes mane į bagažinę... Tik tegul pabando, – mirktelėjau akį balandžiui. – Turiu naganą.“ Vyrukas įsirangė į džipą, neuždarė durų, į mane žiūri. Gal į balandžius? Vyriškio ausys vis gauda mano žodžius. Aš tik šnibždu. Manau, kad jis iš lūpų krutėjimo nemoka atspėti žodžių. Ne viską galiu kalbėti – daviau tylos įžadus...

– II –

– Nepabėgsi, žmogau, nuo savo šešėlio. Aš dirbau slaptuoju demokratinės valstybės budeliu... Kiek daug sužinai, kai nušauni žmogų! Vos ne filosofu tampi, vos ne aiškiaregiu. Tik mažą žingsnelį reikia žengti ir tau atsivers žmogaus gyvenimo (ne mirties) paslaptys. Kai nušauni žmogų, sužinai, koks plėšrus žvėris yra tavo šešėlis. Angelas sargas pasprunka, jo vieton įrėplioja tavo šešėlis... Tamsoje bandai pasislėpti. Gal ir tiesa, kad tamsoje žmogaus šešėlis devynis žingsnius į šalį pabėga. Kai iš tamsos žengi, tavo šešėlis tave užpuola. Aš nušoviau vieną žmogų. Gal du? Gal tris? Gal nei vieno? Ne į vieną žmogų aš paleidau kulką... Žinau, galiu savo mirtimi prisiekti, kad žmonės turi angelus sargus. Aš daug apie tų nematomų (vienas, kitas juos regi) gyvūnų bindzinėjimą aplink žmogų žinau... Kai nušoviau žmogų, jo angelas sargas čiupo manąjį, iš krūtinės išrovė ir nusitempė su savimi. Nereikėjo man veržtis į statutinių pareigūnų luomą! Juokas supurto, kai prisimenu vaikystės klievesius. Norėjau stovėti sankryžos viduryje ir su dryžuota lazdele reguliuoti eismą. Smėlyje didelius kryžius (sankryžas) braižiau. Automobiliukai per sankryžas riedėdavo... Jie buvo maži, jie į delną tilpdavo. Iš toli atriedėdavo. Ten toli, kur akys nepasiekdavo, jie (neabejoju) buvo dideli. Delnu uždengdavau riedančius per sankryžą. Toli, toli, kur akys nepasiekdavo, jie vėl dideliais tapdavo. Tikrais. Tada tikėjau, jog žaislai moka greitai užaugti. Žinojau, kad tėvai užaugo, kad aš, kai žaidžiu, būnu didelis ir vis augu... Mačiau (tėtis mane buvo nusivežęs į miestą) policininkai odinėse kišenėse, pakabintose prie diržo, slepia pistoletus... Kai aš užaugau, vienu policininku tapo daugiau: su brūkšniuota lazdele, su naganu prie diržo.

– III –

Paukščiai snapais baksnoja šaligatvio plyteles, laukinių gėlių žiedus. Gal kažkas juos lesina? Nejaugi – treningais pasidabinęs vyriškis? Saulė įkyriai spindulius į žemę smaigsto. Paukščiai visi ligi vieno – tamsūs. Gal mane apsupo varnos? Buvo balandžiai... Kodėl jie varnomis pavirto? Treningais apsitempęs vyriškis lesina balandžius, o jie – varnomis pasiverčia? Ką aš matau, ko aš nematau? Aš, turbūt, nieko nematau – nėra mano klausytojo... Nėra džipo. Negirdėjau motoro gausmo. Nejaugi gorilos niekada nebuvo? Paukščiai (gal balandžiai, gal varnos?) šokteli į šalį, suplasnoja, šokteli į šalį, atveria kelią merginai. Juodi plaukai, primenantys (kodėl?) saulės spindulius, krinta ligi klubų. Ji pas mane atskuba. Aišku, kad pas mane. Gal pas gorilą keliavo?

Nėra jo. Basa. Į džinsines kelnes išokus... Pusnuogė, jeigu neklystu. Ji pas mane atėjo. Nepasisveikino. Aš jos nepažįstu, matau pirmą kartą. Kai žmogų nušoviau (turbūt nušoviau?) man atrodo, kad viską matau pirmą kartą... Gal ji mano pirmoji meilė? Pamiršau, ką mylėjau... Regis, jos plaukai buvo juodi. Prisimenu (o gal fantazuuju?), juos lygindavau su saulės spinduliais. Mano pirštai pasiklysdavo jos plaukuose. Ji nusišypsodavo ir klausdavo: „Pasakyk, o kas suvelia saulei spindulius?“ Gražuolė atsisėdo ant mano ištiestų kojų. Atrodo, kad ji suglaudė didelius sparnus. Aš nematau jų... Gal ta mergytė prieš kelias sekundes buvo paukštis, gal ji ką tik užsimaukšlino žmogaus kaukę? Gražuolė glaudžiasi prie krūtinės. Jos plaukai kvepia pražydusiomis aguonomis. Ji, aš taip manau, labai alkana... Aš ją žodžiais lesinsiu. Aš suvelsiu jos plaukus.

– IV –

– Gražuole, ar tu manęs nebijai? Apie tave aš nieko nežinau. Netiesą kalbu! Žinau: tu nenori būti viena... Tu žiūri į mane ir matai egzotišką angelą: plika galva blizga lyg patrankos sviedinys, ant stambaus vyro sulysusio kūno kybo skarmalai... Niekas neranda mano akių. Visada spėju užsimerkti. Žiūri žmogeliai man į žlibes, bet mato tik apšepusį veidą, kumpą nosį, apgamais išmargintą kaktą. Gražuole, ko tu ieškai? Glaudiesi. Iš arti nori pamatyti mano krūtinės gelmę? Ten nėra angelo sargo. Jis pabėgo... Gal pagrobė? Gražuole, pabėgsi ir tu. Turėjau žmoną. Išnešė kulnis. Kai nušoviau žmogų (ji to nežinojo ir niekada nežinos), tarė: „Tu visada su savimi tampaisi ginklą, tu ruošiesi mane nušauti...“ Ir išėjo iš namų. Neskaudėjo širdies. Gal, kai krūtinėje nėra angelo sargo, neskauda širdies? Vaikus išsivedė. Neaplanko manęs mano palikuonys. Jie sakė, kad aš noriu juos nušauti. Aš, tikrai, nebūčiau pakėlęs rankos prieš vaiką! O jie vis žiūrėdavo išpūtę akytes ir kartodavo, kad aš netyčia juos nušausiu. Su draugais, su buvusiais bendradarbiais nesusitinku. Kai bičiulis tau atlapoja krūtinę, o tu jam ne viską gali kalbėti (esu davęs tylos įžadus), šūdvabaliai pradeda krūtinėje veistis. Gražuole, ar tu nebijai, aš turiu ginklą. Savo bendražygį... Tiesa, jis tuščias. Aš nepalikiu nagano vieno. Jis nuo prisiminimų apie šūvius mikroautobuse saugo. Tai kas kad ginklas tuščias, jis nušauna, nušauna prisiminimus. Aš buvau budelis... Aš vaikštau tarp jų. Daviau tylos įžadus. Budelių sąrašai niekada nebus išslaptinti. Niekada. Ne kiekvieną kvietė dirbti budeliu. Tik išrinktuosius... Žadėjo svaiginančią karjerą. Tu būsi komisaras, būsi ministras. Tu gausi didelę rentą... Daug kas atsisakė žadamų gėrybių. Aš sutikau vykdyti mirties bausmes. Visagalis teismas (ar jis tikrai visagalis?) priimdavo sprendimą nužudyti žmogų... Ne taip buvo informuojama liaudis: rašydavo, sakydavo, kad tam ir tam skyrė mirties bausmę. Mes, budeliai, pasikviesdavome pasmerktąjį į mikroautobusą... Visų pakviestųjų vardus prisimenu. Juos veždavomės už miesto į pamiškę. Ne naktį. Taip buvo vykdomos mirties bausmės... Su manimi mano prisiminimai iškeliaus už debesų. Naganas prisiminimus nušauna. Ne visus. Pakviestąjį mikroautobuse ant grindų paguldydavome, užtiesdavome žalsvu audeklu. Ir nuaidi šūviai. Keturi šūviai. Visada keturi budeliai vykdydavo mirties bausmę. Gal visi pataikydavome į nusikaltėlį? Vienas – tai tikrai! Kai mikroautobusas riedėdavo atgal, palubėje prie lango plasnodavo balzganas angelas. Aš jį mačiau... Gal visi matė? Tylėjo. Visi buvo davę tylos įžadus. Žinau, žinau... Aš žinau, tik žmogaus kūną sunaikindavome, tik išbaidydavome angelą sargą. Gal ten būdavo siela, gal dvasia? Kas paliudys, kad siela, kad dvasia turi sparnus? Tada mačiau paukštį berniuko veidu, išskleidusį didelius sparnus...

– V –

Aš savo pirmajai meilei pasakoju... Pirmoji meilė atskubėjo, kad ją dar kartą pabučiuočiau. Tai bus mūsų pirmasis bučiny. Man viskas gyvenime pirmą, vėl pirmą kartą... Aš juodaplaukę apkabinsiu savo sparnais. Rankomis – lyg sparnais! Ji atskubėjo, kad ją pirmą kartą apkabinčiau.

Kai apkabinsiu, pabučiuosiu pirmą kartą. Nurengsiu gražuolę! Taip. Taip. Pirmiau nurengsiu, tik tada apkabinsiu. Ne! Pirmiau nužudysiu pirmąją meilę, tik tada nurengsiu, apkabinsiu, pabučiuosiu... Suvelsiu jos plaukus. Gražuolės plaukai, turbūt, ilgesni už saulės spindulius. Nespėjau nužudyti – ji ant mano peties jau tupi, ji balandžiu (ne varna) pavirto... Gal ją treningais pasidabinęs gorila (aš nespėjau pamatyti) pabučiavo ir ji paukščiu pavirto? Balandis (ne varna) į mano smilkinį snapu kalena... Pirmoji meilė (manau) nusimetė žmogaus kaukę.

– VI –

Žmonių nėra... Tik kaštonas tyliai auga. Gatve į sankryžą nerieda automobiliai. Žydi laukinės gėlės. Prieš mane šiukšlių konteineris riogso, panašus į ateivių kosminį laivą... Jo korpuse juoduoja didelė skylė. Pagalvotum, kad į ją pataikė patrankos sviedinys.

Einu.

Į šiukšlių konteinerį atsirėmiau, lyg bičiuliui į petį. Ant mano peties tupi balandis. Ne varna. Snapu man į smilkinį kalena. O aš kalbu. Ne viską sakysiu. Daviau tylos įžadus. Neminėsiu savo vardo, pavardės... Ne tas mano vardas, ne ta pavardė. Pakeitė. Pasikeičiau.

Balandžio snapo dūžiai bando atkartoti nagano šūvius. Tik kopijos, tik šūvių kopijos pokši į smilkinį...

Aš savo pirmąją meilę žodžiais lesinu. Paklausiu, kur gyvena mano angelas sargas?.. Jaučiu, ji žino. Tegul atsakymą snapu iškalena.

– VII –

– Gražuole, aš noriu sužinoti, kaip aš gyvenu?.. Tu žinai (aš neabejoju) kaip gyvena mano angelas sargas. Ten – aš, aš, aš, aš! Aš buvau sutikęs savo angelą sargą, save... Jis (žinau) slepiasi geltonplaukiame vaikigalyje... Jis, mačiau, liftu važiavo. Jis turi tėvą. Turbūt, tėvą: treningais pasipuošusį plikagalvį. Gal patėvį? Ir motiną turi... Jo motinos plaukai ilgesni už saulės spindulius. Jis turėjo pistoletą. Taip, taip – angelas sargas turėjo pistoletą. Nejaugi, angelo sargo motina – mano pirmoji meilė? Reikia nušauti pirmąją meilę! Reikia paleisti kulką į meilę... Berniukas (gal angelas sargas?) neturėjo ginklo. Jis sukūrė ginklo kopiją. Taip, tai buvo jo dešinė ranka: nykštį priglaudė prie delniuko, sulenkė tris pirštus, smilius tapo mažučiu nagano vamzdžiu. Penkių, šešių metų berniukas (prieš tiek maždaug metų įvykdžiau paskutinę mirties bausmę) iš pirštų sukurtu naganu stuktėlėjo į vienetuką. Turbūt, jis ruošėsi važiuoti į pirmą aukštą. Geltoni plaukai dengė pečius, bangavo. Švietė žalios akys, kojomis (man taip atrodė) nesiekė lifto grindų. Jis buvo basas. Virš galvos zyzdamas švietė neono stačiakampis. Lyg mikroautobuse... Lifte (jeigu neklystu) buvome keturiose: jis, žaliaakis angelas sargas, lieknutė moteris, aš ir dar vienas vyriškis. Gal juodaplaukė moteris – berniuko (baso angelo) mama? Pamatė, pamotė! Nepatikėjau, kad vyriškis, vis šnairuojantis į palubėje zyziantį neono stačiakampį, gali būti berniuko (ne berniuko – angelo) tėvu. Jis – patėvis. Aš aukštas. Berniuko patėvis – dar aukštesnis. Aš stambus, jis dar stambesnis. Jo galva plika. Pastebėjau, plikagalvis milžinas retkarčiais į mane žvilgteli, žvilgteli. Piktos jo akys. Aš nebijau nei velnio... Jeigu reikės, ginsiuosi. Odiniame dėkle turėjau ginklą. Naganą! Reikia sakyti, nagano kopiją. Jame nebuvo kulkų. Subildėjo po kojomis... Po kojomis viskas subiro į smulkias stiklo šukes, smėliu pavirto, dulkėmis. Ne, ne. Po manimi tūnojo stačiakampė, rūdimis aplipusi skarda, lifto grindys. Virš galvos, virš zyziančio neono stačiakampio, virš dangaus (ne, ne!), virš lifto stogo čekstelėjo... Kažkas kažką nukirpo didelėmis žirkklėmis. Gal lifto lynus? Kažkas dantimis nukando storą vielą. Šviesa neužgeso... Mintis mano makaulę pervėrė – mes krentame.

Tylėjau. Užmerkiau vieną akį. Berniukas garsiai ištarė mano mintį. Jo žodžiai atvilnijo, atplaukė, atvibravo. Kodėl berniuko žodžiai buvo panašūs į šūvį? „Mes krentame.“ Aš patikėjau, ką pasakė mano angelas sargas. Moteris šoktelėjo aukštyn, po juodais plaukais paslėpė vyrą. Liftas krinta. Gal mes vis dar aštuntame aukšte? O jeigu – trečiame? Mes būsimė pirmame aukšte... Angelas šovė į vienetuką. Gal į dešimtuką? Kur nulis? Atskubės gelbėtojai. Per vėlu... Ras tris kūnus. Berniuko tarp žuvusiųjų nebus. Liftas – septintame (gal trečiame?) aukšte. Dar labai toli ligi pasaulio pabaigos... „Tu pagimdyk sūnų...“ Kas krūtinėje mano balsu prabilo? Sulaužytos, sukapotos, sukandžiotos, nežinia pagal kieno tvarką sudėliotos mintys, lyg žemyn nusileidę žvaigždynai, aplink mano pakaušį sukosi. Kuriamė aš aukšte? Gal šeštame? Tuoju būsiu pirmame. Kai tau lieka gyventi viena sekundė (nesvarbu: tu vyras, ar moteris) tu nori gimdyti... Tavo angelas sargas ruošiasi palikti tavo krūtinę. Tu už sekundės (gal už trijų?) būsi pirmame aukšte. Tu nepagimdysi angelo sargo, tuščia tavo krūtinė.

Kiek daug netiesos lifte?.. Niekas nenukando lifto lynų. Liftas nekrito į prarają. Tik sugirgždėjo, pasipurtė lyg jautis užpultas didelio spiečiaus kraują siurbiančių vabzdžių. Tik berniukas pirštu vėl dūrė į vienetuką. Ir liftas plačiai atvėrė duris!

– VIII –

Neturiu aš angelo sargo. Tik šiukšlių konteineris šalia pūpso.

Ką aš po saule turiu? Kaštoną, šaligatvį... Ar jie mano?

Naganą turiu. Naganas mano. Kopija, tik kopija...

Kam priklauso šiukšlių konteineris, panašus į ateivių kosminį laivą? Neskris jis, juoduoja didžiulė skylė. Ne naganos kulkos darbas... Šiukšlių konteineris šiltas – saulė jį spinduliais apkabina.

Nėra džipo. Gal jo nebuvo? Gal nebuvo ir plikagalvio gorilos?..

Gal nužudytojo (to, kurį mikroautobuse nušoviau) angelas sargas dėlėjo vaizdus ir siuntė į mano krūtinę?

Jo angelas sargas puolė mane!

Aš žodžiais gyniausi...

Gal nesėdėjo ant mano ištiestų kojų moteris ilgais lyg saulės spinduliai plaukais?.. Jo, jo angelas sargas mane saldžiais nuodais gundė. Kažkada, labai seniai, aš glaudžiau juodaplaukę merginą: karštą lyg ugnis, lyg saulė.

Naganas odiniame dėkle tūno. Mano bendražygis! Kopija... Kopijos šauna. Žinau, kopijos pataiko į dešimtuką. Nebūtinai – į širdį. Iš dėklo išsitraukiau naganą. Nagano kopiją... Nagano kopiją įrėmiau į krūtinę. Tai nebuvo mano krūtinės kopija. Šoviau į ją. Aš pataikiau į savo angelą sargą... Jis buvo, visada buvo mano krūtinėje. Jis gynė mane... Aš to nežinojau.